

Tiedotusyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 91/17

Luxemburgissa 6.9.2017 **Error! Reference source not found.**

Tuomio yhdistetyissä asioissa C-643/15 ja C-647/15 **Error! Reference source not found.**

Slovakia ja Unkari **Error! Reference source not found./neuvosto Error! Reference source not found.**

Unionin tuomioistuin hylkää Slovakian ja Unkarin pakollisesta turvapaikanhakijoiden väliaikaisesta siirtomekanismista nostamat kanteet

Mekanismilla Kreikkaa ja Italiaa autetaan tehokkaasti ja oikeasuhteisesti selviytymään vuoden 2015 muuttoliikekriisistä

Vastatakseen Eurooppaa vuoden 2015 kesällä kohdanneeseen muuttoliikekriisiin Euroopan unionin neuvosto antoi päätöksen¹ auttaakseen Italiaa ja Kreikkaa selviytymään maahanmuuttajien valtavasta joukoittaisesta maahantulosta. Tässä päätöksessä säädetään 120 000:n selvästi kansainvälisen suojelun tarpeessa olevan henkilön sisäisistä siirroista näistä kahdesta jäsenvaltiosta unionin muihin jäsenvaltioihin kahden vuoden aikana.

Riidanalainen päätös annettiin SEUT 78 artiklan 3 kohdan nojalla, jossa määrätään seuraavaa: ”Jos kolmansien maiden kansalaisten äkillinen joukoittainen maahantulo aiheuttaa yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa hätätilanteen, neuvosto voi komission ehdotuksesta hyväksyä väliaikaisia toimenpiteitä kyseisen yhden tai useamman jäsenvaltion hyväksi. Neuvosto tekee ratkaisunsa Euroopan parlamenttia kuultuaan.”

Slovakia ja Unkari, jotka Tšekin tasavallan ja Romanian tavoin äänestivät neuvoston kokouksessa päätöksen antamista vastaan,² vaativat unionin tuomioistuinta kumoamaan päätöksen, ja ne vetoavat yhtäältä perusteisiin, joilla pyritään osoittamaan se, että päätöstä annettaessa on tehty menettelyvirheitä tai virheitä, jotka liittyvät soveltumattoman oikeusperustan valintaan, ja toisaalta siihen, että päätös ei sovellu muuttoliikekriisiin vastaamiseen eikä ole sen yhteydessä tarpeellinen.

Oikeudenkäynnissä unionin tuomioistuimessa Puola tuki väliintulijana Slovakian ja Unkarin vaatimuksia, kun taas Belgia, Saksa, Kreikka, Ranska, Italia, Luxemburg, Ruotsi ja komissio tukivat väliintulijoina neuvoston vaatimuksia.

Tänään antamassaan tuomiossa **unionin tuomioistuin hylkää Slovakian ja Unkarin kanteet kokonaisuudessaan.**

Aivan aluksi unionin tuomioistuin hylkää väitteen siitä, että asiassa olisi pitänyt noudattaa lainsäätämisyjärjestystä³ sen vuoksi, että SEUT 78 artiklan 3 kohdassa määrätään Euroopan parlamentin kuulemisesta hyväksyttäessä tähän määräykseen perustuvaa toimenpidettä. Unionin tuomioistuin toteaa, että lainsäätämisyjärjestystä voidaan noudattaa vain silloin, kun jossakin perussopimuksen määräyksessä viitataan siihen nimenomaisesti. SEUT 78 artiklan 3 kohdassa ei kuitenkaan viitata nimenomaisesti lainsäätämisyjärjestykseen, joten riidanalainen päätös **voitiin hyväksyä muussa kuin lainsäätämisyjärjestyksessä**, ja se on siten muu kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävä toimi.

Unionin tuomioistuin katsoo samassa yhteydessä, että unionin toimielimet voivat SEUT 78 artiklan 3 kohdan nojalla **toteuttaa kaikki tarpeelliset väliaikaiset toimenpiteet kyetäkseen**

¹ Italian ja Kreikan hyväksi toteutettavien kansainvälistä suojelua koskevien väliaikaisten toimenpiteiden käyttöön ottamisesta 22.9.2015 annettu päätös (EU) 2015/1601 (EUVL 2015, L 248, s. 80).

² Suomi pidättäytyi äänestyksestä, kun taas muut jäsenvaltiot äänestivät päätöksen hyväksymisen puolesta.

³ SEUT 289 artiklassa määrätty tavallinen lainsäätämisyjärjestys tai erityinen lainsäätämisyjärjestys.

vastaamaan tehokkaasti ja nopeasti **siirtymään joutuneiden henkilöiden äkillisen joukoittaisen maahantulon aiheuttamaan hätätilanteeseen**. Näillä toimenpiteillä voidaan myös poiketa lainsäädäntötoimista muun muassa sillä edellytyksellä, että toimenpiteiden soveltamisala on rajattu sekä aineellisesti että ajallisesti ja että niiden tarkoituksena ei ole korvata tai muuttaa pysyvästi lainsäädäntötoimia, eikä niistä seuraa tällainen korvaaminen tai muuttaminen. Käsiteltävässä asiassa nämä edellytykset täyttyvät.

Unionin tuomioistuin täsmentää myös, että koska riidanalainen päätös on muu kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävä toimi, **sitä annettaessa ei ollut tarpeen noudattaa kansallisten parlamenttien osallistumisoikeutta tai neuvoston käsittelyn ja äänestysten julkisuutta koskevia vaatimuksia** (koska näitä vaatimuksia on noudatettava vain lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävien toimien osalta).

Unionin tuomioistuin toteaa seuraavaksi, että koska riidanalaisen päätöksen ajallinen soveltamisala (25.9.2015–26.9.2017) on rajattu täsmällisesti, päätöksen väliaikaisuutta ei voida kyseenalaistaa.

Unionin tuomioistuin katsoo lisäksi, että **Eurooppa-neuvoston 25. ja 26.6.2015 antamat päätelmät**, joiden mukaan jäsenvaltiot päättävät selvästi kansainvälisen suojelun tarpeessa olevien henkilöiden jakamisesta ”konsensuksella” ja ”ottaen huomioon kunkin jäsenvaltion tilanteen”, **eivät olleet esteenä riidanalaisen päätöksen antamiselle**. Näissä päätelmissä oli kyse toisesta siirtosuunnitelmasta, jonka tarkoituksena oli jakaa jäsenvaltioiden kesken 40 000 henkilöä vuoden 2015 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana todettuun maahanmuuttajien joukoittaiseen maahantuloon vastaamiseksi. Tämä suunnitelma oli päätöksen 2015/1523⁴ kohteena, mutta se ei ollut nyt käsiteltävässä asiassa riitautetun päätöksen kohteena. Unionin tuomioistuin lisää, että Eurooppa-neuvosto ei voi missään tapauksessa muuttaa perussopimuksessa määrättyjä äänestysääntöjä.

Unionin tuomioistuin toteaa vielä, että vaikka päätöstä koskeneeseen komission alkuperäiseen ehdotukseen tehtiin olennaisia muutoksia – erityisesti niitä, joiden tarkoituksena oli panna täytäntöön Unkarin pyyntö siitä, ettei sitä sisällytetä niiden jäsenvaltioiden luetteloon, joiden eduksi siirtomekanismia sovelletaan,⁵ ja joissa Unkari luokiteltiin siirron kohteena olevaksi jäsenvaltioksi –, **näistä muutoksista oli ilmoitettu parlamentille asianmukaisesti ennen kuin se hyväksyi päätöslauselman 17.9.2015**, minkä vuoksi parlamentti saattoi ottaa muutokset huomioon tässä päätöslauselmassa. Unionin tuomioistuin korostaa, että tämän ajankohdan jälkeen tehdyillä muilla muutoksilla ei ollut vaikutusta komission ehdotuksen keskeiseen sisältöön.

Unionin tuomioistuin toteaa edelleen, että **neuvosto ei ollut velvollinen antamaan riidanalaista päätöstä yksimielisesti**, vaikka se joutui poikkeamaan komission alkuperäisestä ehdotuksesta edellä mainittujen muutosten hyväksymisen vuoksi. Unionin tuomioistuin toteaa, että kaksi komission jäsenten kollegion valuuttamaa komission jäsentä oli hyväksynyt muutetun ehdotuksen komission puolesta.

Unionin tuomioistuin katsoo lisäksi, että riidanalaisessa päätöksessä säädetty siirtomekanismi **ei ole tavoitteensa** – joka on Kreikan ja Italian auttaminen selviytymään vuoden 2015 muuttoliikekriisin seurauksista – **saavuttamiseen selvästi soveltumaton toimenpide**.

Unionin tuomioistuin arvioi, että **päätöksen pätevyyttä ei voida kyseenalaistaa sen tehokkuutta koskevien jälkikäteisten arvioiden perusteella**. Kun unionin lainsäätäjän on arvioitava uusien säännösten tulevia vaikutuksia, sen arviointi voidaan kyseenalaistaa vain, jos se on näitä säännöksiä annettaessa lainsäätäjän käytettävissä olleiden tietojen valossa ilmeisen virheellinen. Käsiteltävässä asiassa tilanne ei ole kuitenkaan tämä, koska neuvosto teki kyseisenä ajankohtana

⁴ Italian ja Kreikan hyväksi toteutettavien kansainvälistä suojelua koskevien väliaikaisten toimenpiteiden käyttöön ottamisesta 14.9.2015 annettu päätös (EUVL 2015, L 239, s. 146).

⁵ Unkari toteaa kieltäytyneensä siitä, että sitä pidetään jäsenvaltiona, jonka hyväksi siirtomekanismia sovelletaan, välttääkseen sen, että sitä pidetään jäsenvaltiona, joka vastaa niiden turvapaikkahakemusten tutkimisesta, jotka olisi pitänyt tehdä jäsenvaltiossa, jonka kautta maahanmuuttajat ovat tosiasiasa tulleet unioniin.

saatavilla olleiden tilastotietojen yksityiskohtaisen tutkimisen perusteella objektiivisen analyysin toimenpiteen vaikutuksista kyseessä olevaan hätätilanteeseen.

Unionin tuomioistuin huomauttaa tässä yhteydessä, että se, että riidanalaisen päätöksen nojalla on tehty tähän päivään mennessä vain pieni määrä siirtoja, voi selittyä lukuisilla seikoilla, joita neuvosto ei päätöksen antamisajankohtana kyennyt ennakoimaan ja joihin kuuluu muun muassa se, että **jotkut jäsenvaltiot eivät ole tehneet yhteistyötä.**

Unionin tuomioistuin toteaa lopuksi, että neuvosto ei tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se katsoi, että **riidanalaisella päätöksellä tavoiteltua päämäärää ei kyetty saavuttamaan vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä. Unionin tuomioistuin toteaa siten, että neuvosto ei ylittänyt laajaa harkintavaltaansa, kun se arvioi,** että päätöksessä 2015/1523 säädetty mekanismi, jonka tarkoituksena oli jo siirtää vapaaehtoisuuden pohjalta 40 000 henkilöä, ei riittänyt, jotta maahanmuuttajien ennennäkemättömästä joukoittaisesta maahantulosta vuoden 2015 heinä- ja elokuussa kyetään selviytymään.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntynyt oikeudellinen tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla "[Europe by Satellite](#)" (+32) 2 2964106.